DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA.

IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXX. DECEMBRIS MDCCXXIII.

M. CLAUDIO DE LAVIGNE DE FRECHEVILLE, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An Variolas inocularе nefas?

ERGONE grassabitur, & truculentet sæviet variolarum populabunda lues, funeribus undique cumulabit funera, nulli parcet, ridebit quælibet arma, quos non jugulat deformitate turpes, orbos organis, languentes & causarios relinquet? Nullusne tandem dabitur modus quo morbi hujus ferocientis incendia ab hominum genere arceantur? Jam Asiaticis familiaris est nova quædam hujus luis destruendæ methodus, in Orientalibus plagis experta pluries, nuper in Anglia, vel ab ipsis tentata Principibus; cur adhuc nostratibus ignota sine honore jacet? Illam aveant, quorum domus penè tota variolis extincta est; naturale votum est, timori & dolori permittendum. Eamdem proponat Empiricus, vir otiosus, certam sedem, fixumque domicilium quæritans, nihil mirum. Medicorum studiis, scriptisque promulgeatur, suffragiis comprobata asseratur, saniores legentium animos statim occupant mendacii & fallaciæ suspicio, dubium & indignatio. Medicinæ est morbos ab ægris tollere, & eorumdem vehementes impetus obtundere. Quot mala ab injestis intempestivè in corpore sano remediis? Ab omni medelâ cavet Medicus, quandiu functionum viget integritas, nullusque adest dolor. Ubi remedio opus est, ibi semper aliqua labes. Hæc vel in organis à naturali dispositione recedentibus, vel in humoribus vitiatis aut turgescentibus. [a] Si bene judicantur ista vitia, aut solius naturæ viribus perfectè judicanda animadvertit Medicus, neque movet morbos, neque innovat, sive purgantibus medicamentis, sive aliis *irritamentis*; sed sinit. Vitii vel levioris præsentia cautionis utilitatem, morbi cujuslibet absentia, ejusdem damnum innuit. Sic bonum habitum ad summum progressum citò solvit Medicus, ut corpus rursùs nutriri incipiat. Sic sanguinis missionem, purgantia, vomitoria præscribit, ne ingruant subsultus Epileptici, sæviat podagra, repentina fiat apoplexia, ne prægnans mulier abortiat. Parvi momenti affectum non spernit, ut alterius gravioris fomites tollat. Morborum causis nondum effectu suo donatis, sed ad eum proximè tendentibus, debentur cautiones; factis morbis, remedia: utrisque necessaria est indicatio. In singulari victûs ratione, sanguinis missione, catharsi, præcavendi morbi consistit artificium. Horumce remediorum indicant opus esse, vasorum plenitudo & turgescentia, motus musculorum impeditus, lassitudines spontaneæ, permanens in capite dolor & pulsatio, tenebricosa vertigo, artuum stupor, ex naribus sanguinis stillæ, hæmorrhoidum dolor & intumescentia, cibi fastidium, nauseæ, vomitus, nidorulenta digestio. Morbis recidivis, per paroxismos urgentibus, epidemicis, solâ diætâ ritè ordinatâ prospicitur. Verè Medico istis principiis imbuto, nulla luis variolosæ præcavendæ ratio est: corporis humani custodem sese recognoscit, non dominum. Naturæ continuò famulatur, ferè nusquam imperat. Morbis naturaliter obortis medelam afferre satagit: omnes curat, non sanat omnes. Novos ac inauditos nec optat, nec cudit, nec intempestivâ cautione accersit, suimet ipsius officii memor & sollicitus. Nihil aliis suadet quod sibimet ipsi factum nollet. Nihil experitur, quod rationi repugnet, nihil quod noceat, si non prosit. Nefas esse existimat adhibere medicandi modum, quo & privata simul cujuscumque hominis vita, & salus publica certò periclitantur.

[a] Hipp. aphor. Sect. I. 20.

OPetatione quâdam *inventu non minus quàm eventu*, [a] ut aiunt, *mirandâ luis variolosæ* promovetur ortus. Huic operationi *insitionis*, *inoculationis*, *transplantationis* nomen *metaphoricè* datum est. Nam ut agrestium plantarum arborumque fructus ex austeris dulces mitesque fiant, à colonis usurpatur insitio & transplantatio, ita non absimili labore *variolicolæ* morbi crudam acerbitatem suâ operatione obtundere meditantur, luxuriantis analogismi nec unicus nec ultimus error. In hoc posita est inoculationis operatio, ut pus variolosum in corpus sanum per vulnuscula ad hoc facta transfundatur. Ideò corpore priùs aptè præparato, cutim & musculos faciei, manuum, pedum, recenti verò industriâ ut minor sequatur inflammatio, [b] carnosas potius brachiorum tibiarumque partes acu pungunt triangulari, vel incidunt phlebotomo, aliquantulumque dissecant, donec pauxillum sanguinis è vulnere defluat. Hunc fluentem variolosi puris guttulâ imprægnant, ut suis redux in vasis quicquid accepit inquinamenti, secum reporret, omnes inde corporis liquores brevi inquinaturus. Ne autem purulenta materies vulneri affusa extùs diffluat, ne cuti adhærentem vestes circumpositæ frictu suo priùs abstergant, quàm laniatorum vasorum subierit ostia; dimidiâ nucis juglandis thœca vulnus contegitur, fasciisque circumvolvitur. Sic cruor saniosi liquoris ad omnia viscera deferendi, commodum reputatur vehiculum. Hanc operationem fabulam dicas: Locus actûs, cubiculum est moderato tepefactum igne. Actores tres præcipui sunt, *Puer*, vel *sanæ temperiei juvenis* spontaneis, distinctis, nullatenùs malignis laborans variolis, inoculationis materiam subministrat. *Operator* mendax & temerarius, secat. *Patiens* credulus, vanâque spe delusus, stultè confidens insidioso carnifici, vitam gratuitò credit perdendam quandoque, aut saltem non sine detrimento, & aliquâ sanitatis alteratione restituendam. Suam hîc non licet omnibus agere personam. Qui operatur, non ille est qui pus eduxit, ne contagium afferat. Quasi verò ab externo contagio quicquam illi metuendum esset, cujus cruor sputcissimo liquido potentius contagium afferente, mox inficiendus est. Inoculationem pati non omnibus datum. Qui spontaneis variolis tentati jam fuêre, qui hyppocondriacis, qui hystericis affliguntur affectibus, ab operatione arcentur. Nec ideò desunt inoculantibus operandi occasiones: turmatim veniunt complures, quos operi ferendo haud impares judicant, etsi variolas naturales nusquam fortè passuri sint: sua sunt insitoribus dogmata, ipsis nec desunt observationes, quibus idiotas haud ægrè aucupantur. Dicunt, nec reclamat stolidum vulgus, variolas vectigal esse quod humanitati necessariò penditur; inesse unicuique homini istius morbi fermentum contaminati sanguinis in utero fœtum nutrientis quasi recrementum, quod certo quodam tempore, naturali variolarum eruptione natura foras expellit. Ex his necessariam inferunt inoculationem, quam ab omni periculo liberam tutamque pollicentur, si transfundenda materies à benignioribus pustulis semper hauriatur. Nullus, inquiunt, sit recidivæ metus; innata variolosæ luis semina universali sanguinis ebullitione *criticè* expurgantur, & non nisi septimo die conspiciuntur efflorescentes in cute pustulæ distinctæ raroque confluentes: felix inde sequitur insertarum variolarum exitus. [c] Ut sibi obsequentiores alliciant victimas, integram spondent à spontaneis variolis immunitatem, præmium docilitatis: fœminas verò quo circumveniant nequiùs, vultûs honores intemeratos, totamque pulchritudinem pollicentur, ultimum certissimumque passæ inoculationis corrolatium. Favet credulitati populorum insitionis facilitas: vix enim ullus doloris percipitur sensus, & sanguinolentæ tantùm incisionis non admodum alta sunt labia. Peractâ operatione Inoculatores facti Medici, de diætâ potissimum curant: hanc tenuissimam præscribunt; vinum, solida quæque alimenta, [illegible] ipsis parata juscula prohibent: sola diluentia & refrigerantia propinant. Elapsis tandem ab operatione sex diebus, duodecim, viginti, rarò centum, hinc inde sparsæ gemmascunt pustulæ, quas nullum, ut aiunt, grave symptoma comitatur. Nec semper pustularum eruptiones videre est: [d] earum quandoque loco in purulenta tubercula incisionum margines attolluntur; aliquando in glandulosis partibus sat magni nascuntur abcessus ad suppurationem perducendi. At ex istâ operatione hodie tam decantatâ hujus autillius vita non solùm, sed & publica salus in certum discrimen adducitur.

[a] Pylarinus, pag. 11. [b] Vid. Pylarin. pag. 22. [c] V La Coste ag. 7. [d] V. Pylarin. pag. 22.

AB interceptâ qualibet secretione, turgescentibus proinde humoribus, à bilis regurgitantis effervescentiâ, vasculorum consequenti inflammatione, variolarum ortus. Si hisce causis accesserit insolita tempestas, peculiaris aëris indoles, fit epidemicarum otigo. Abcessibus tùm internis cùm externis, parotidi, bubonibus, proprium nullum fingitur fermentum: quid prodest in inquirendâ variolarum causâ aliquod supponere? Transeat tamen nimis curiosæ mentis imaginatio, homini coætaneum scilicet luis variolosæ seminarium. Hoc forsan de novo microscopiis insitores detexere. Huic hypothesi tanquam ad saxum adhærescant, ipsis non invidendum; modò à variolarum curatione temperent, insolentemque non proponant methodum. Nemo spontaneas patitur necessariò variolas. Temeraria est quælibet morbi morbo præcavendi sollicitudo. Sua medico in variolis innotescit opportunitas vel major vel minor pro earumdem symptomatis, pro ægrotantium ætate, sexu, temperamento, morbique ingruentis tempore. [a] Maximè dissimilis & varians morbus variolæ: harum species una est cui certò medebitur nutricula; altera, quæ vel peritoris Medici eludet artem. De venturis variolis Medicus prudens non cogitat; præsentibus duntaxat consulit. operi sese accingit laborioso, ubi adsunt febris συνόχος, capitis dolor, lumbago, anxietas, vomitus enormis & frequens, tendinum subsultus, somnus aut delirium, tussis & suspiriosa respiratio, motus epileptici, pustulæ omnisgeneris, maculæ purpureæ, dyarrhæa, dysenteria, ptyalismus, per nares; per sputa, per uterum, per urinas frequens sanguinis fluxus. Citò coercitus sanguinis impetus, fluiditas humoribus conciliata, totam curandarum variolarum artem, complectitur. Itaque rarò præscribuntur cardiaca; non omnibus refrigerantia; frequentius sola sufficiunt diluentia. Huc collimant venæ sectio ex cubito, ex malleolis, prout res & tempus postulant, etiam pluries repetita; emetica ineunte morbo, aliisque ejusdem temporibus propinata, ubi potissimum refluunt, moranturve pustulæ; [b] iisdem exsiccatis velociter adhibita purgatio, ne secunda fiat febris: alvus intumescens, clismatis sollicitanda. Feliciter adhibentur acida ex vegetabilibus, ex mineralibus parata. Conferunt quandoque paregorica; nec minimo cum successu vesicantia diversis corporis partibus vel initio, vel decursu morbi applicantur. Nec nova est ac recens ista praxis. Nihil hujus ævi arrogandum Medicis. Hæc jam à parentibus tradita, hæc pluries & feliciter experta. Cur igitur hoc anno tot periêre? vix vigesimam fato functorum partem Medici cognoverunt. Medicinæ præstantia non semper ab eventu judicanda; certa est curandarum variolarum data methodus; ab ægri naturâ anceps & incertus fit ejusdem exitus. Peperit ista confessio inoculantium superbiam & temeritatem: Variolas insitione falsò prædicarunt fieri benigniores. Certa, commoda est inoculatio, inquiunt, deficit nunquam; nulli nocet, prodest omnibus. At istis nugivendulis nulla fides adhibenda. Plenum illud est opus aleæ, hoc vel ipsi inoculationis patroni candidè fatentur, si de propria ageretur cute. Nesciunt qui variolas inferunt quibus conveniat, aut non, inoculationis operatio. Nesciunt dosim materiæ ingerendæ; ejusdem naturam, cum intactis corporis sani liquoribus convenientiam & proportionem ignorant. Judicare non possunt, an sincerè variolosa sit educta materies, nihilque secum trahat strumosi, epileptici, scorbutici, venerei; podagrici, aut rachitici. Itaque hominis cui facta fuit inoculatio, æquivoca fit valetudo: ab eâ enim sobolescentis alicujus alterius morbi remanere potest suspicio. Externorum quorundam medicamentorum difficilior est quàm internorum admotio. Ex stomacho, ex abdominis statu, à respiratione, pulsu, num hæc conveniant nec ne, citiùs dignoscitur. Educta materies variolosa inoculatione ingestum est venenum: illius influxu partes omnes stupor occupat, languet vis vasorum elastica & suffocatur. In insertis variolis nihil criticè molitur natura; patitur semper. Succorum extra vasa propulsorum magna corruptio: major in animalibus sarcophagis; in hominibus ex contagio suis humoribus proprio longè maxima & periculosissima. Sic pestis hominibus infensior & frequentior: sic iidem scabiei, lepræ, scorbuto, syphilidi, aliisque morbis ab humorum putredine nascentibus obnoxiores. Humorum in homine corruptorum singularem probant acrimoniam ulcera artus sæpè rodentia, doloris acerbitas; sæpius succedanea inflammationi gangrena. [c] Ex crebrâ canum dissectione fiunt anatomici dysenteriæ obnoxii, splenitici. Plures Chirurgi ex cadaverum aperturâ mortui læsis potissimum scalpello vel lanceolâ digitorum extremis, humorum non ampliùs motorum putredinis argumenta; salisque volatilis ex deperdito motu nimium evoluti tristiores totidem fœtus: Ideo veneficus est viperarum morsus, quòd in ipsarum vesiculis maxillaribus coacervata saliva putrescat, & à naturali, sanguinis crasi stagnatione plurimùm immutetur. In variolosis pustulis comprehensa meteries, extra circulum effusus humor est, reses, sine motu, mortuus, putrescens. Hujus corruptelam indicant virosus fracidusque ab ægri corpore manans halitus, molestus & intolerabilis pruritus, corporis reticularis epidermidi subjacentis corrosio, ipsi relictum stigma, vermes quandoque sub pustularum squammis reperti. Putredinis speciem declarant insitarum variolarum symptomata. Depressæ pustulæ & flaccescentes *dilutiorem aqueamque magis* saniam profundunt; lympha impuro imprægnata succo, sui juris insidiosè facta, ad interiora vergit æconomiam animalem labefactura: carcinomatosa fiunt incisionum labia; [d] ex iisdem fluit virulentus ichor seri cancrosi æmulus; tument apostematis glandulæ, palescit facies, oris defœdatur color, fœtore intolerabili malè sanum corpus diffunditur, superatæ mortis tristes reliquiæ. Variolosi puris delectu benigniores excitari posse variolas non liquet; in discretis enim & confluentibus similis adest putredo; gradu tantùm differt, & solo pustularum numero; hinc major vel minor plerumque malignitas. Miscelæ cujuslibet extraneæ impatiens cruor est. Utilium tutus solusque provisor stomachus. Immissis, vel refluentibus humoribus analogis, homogenæis, nullâ illuvie fœdatis angitur natura: non impunè tulit insensibilis perspirationis, sudorumve retrocessus, transfusionem sanguinis, in puerperis lochia suppressa, in feminis retenta menstrua. Mortiferus est in spontaneis variolis materiæ purulentæ refluxus: nonne à fortiori timenda est ejusdem inoculationis ope in corpus sanum transportatio? sed ex eo quòd variolosum detur fermentum, ergo expurgandum, inquiunt, variolarum insitores. Imperiti Medici audax judicium. [e] Initio non purgandum, nisi materia turgeat: corpora si purgare volueris, facilè fluentia reddere oportet: [f] quo natura vergit eo ducere convenit. In febribus inflammatoriis quædam est certè materies eliminanda, sive eam fausto conamine foràs ducat natura, sive artifex: quis illud opus statim molitur? quis indicantes naturæ motus non expectat? in corpore sano fermentum, si quod est, variolosum, iners est, & quasi concatenatum; huic ne lupo ovile recludendum. Frustra inertionem passuris spondetur nullus spontanearum variolarum recursus: ars ne naturâ potentior? fuerunt hoc anno qui trium mensium spatio bis confluentibus variolis laboravêre. Visæ sunt plurimæ duplices, idest, in quibus morbo decrescente, prioribusque pustulis ferè exsiccatis, novæ in cute eruptiones refloruerunt.

[a] Wagstaf. p. 6. [b] Vide Freind. de secund. variol. feb. p. 24. [c] La Chambre; nouvelles conjectures sur la digestion p. 81. [d] V. Timon, pag. 43. [e] Aphor. 22. sect. 1. [f] Aph. 9. sect. 11.

AN boni aliquid apud Turcas, cæteroſque Orientales novâ inoculationiſpraxi effectum fuerit, maximè dubium eſt. Felices hujus, ſi qui ſint exitus Medici referunt: hos habent *ex aſſertoribus fide dignis*; *a* ſed oculatos teſtes ſe non fuiſſe ingenuè fatentur. *b Ex operatricis ore multa tranſſumpſi*, inquiunt; *c retulit nobilis Anglus*; *d narravit Mercator.* In re tam arduâ, rationi aliunde repugnante, cujuſnam momenti ſunt hæc teſtimonia? his tamen omnibus fidendum eſt, inquit quidam Scriptor *e*, donec rem aliter ſe habere certò probaverit experientia. Siccine de corio luditur humano? Quæcumque de inoculatione obſervationes extant, omnes, vel metu, vel horrore animos percutiunt. Illæ ægros morti proximos, pluresorco demiſſos, peſtifera contagia exhibent. Muliercularum quondam opus inoculatio, ſit hodiè non negligenda Medicorum opera. Operationem patientibus *diætam* ſingularem præſcriberenecessum eſt. *f* In eâ admodum cavere debent ægroti: per 25 dies carnibus & illarum juribus interdicuntur. In variolis ſpontaneis malignioribus vix talis inſtitueretur victus. Sic veneni intempeſtivè ingeſti vis utili cautione callidè retunditur: Sic multi ſunt, quos non occidit viperæ aut tarentulæ morſus, eſus ſolani furioſi, aut ſublimati corroſivi hauſtus, quod nempè cognitâ primùm ab aſtantibus morbi cauſâ, opportunis, his in caſibus medicamentis feſtinanter ſuccurſum fuerit. *g* Neglectâ prævià corporis *expiatione*, ex quatuor juvenibus Conſtantinopoli ab inſitione ægrotantibus, unus penè extinctus eſt: *febre continenti & malignante* correptus, vix decimo quarto die *morbum eluſit.* Sed, an medicanda erat ſanitas, inoculationem paſſuro prima poſita lex? *h* Quatuor ægrorum, quibus poſt inſitionem *atrociora* ſupervenerunt *ſymptomata* pariter meminit Timonius. Plus igitur quàm *febriculam* inſitione excitari, ex iſtis patet autoritatibus. i *A doctis prudentibuſque Medicis* tantummodo tractanda eſt inoculatio; ſed ſi ſimplex ſit operatio, ſi facillimè curentur ægri, ſi nihil periculi verendum; ut quid in operatoribus requiritur ſcientia? An ut videant quibus ſit profutura nec ne? An ut internarum partium ſtatum detegant? An ut inquirant, num ſit deliteſcens aliqua labes operationem prohibitura? Inutilis eſt inſitoribus omnis cognitio. Ex relatione, ſiſcitatione, ſtigmatum in facie ſuperſtitum conſpectu, inoculationis ſuſtinendæ idoneos, aut impares recognoſcent; *l* omnibus enim exceptis *moribundis*, putant conducere. De viriis occultis quid curabunt? Conſpicua & graviſſima ipſos ab operando minimè deterrent. *m* Triennibus infantibus *ſtrumis*, *lue hæreditariâ*, *morbo comitiali*, *maraſmo diuturno*, *dyſenteriâ colliquativâ* laborantibus, Conſtantinopoli facta fuit inoculatio; mortui ſunt: nec morrem peperit, nec maturavit operatio, ſi inſitoribus habenda fides. *n* At Cremonæ tredecim exercitûs Gallici militibus vegetâ florentibus valetudine inoculantur variolæ. Sex ægrè admodum convaleſcunt, nec ſine inflammatoriis tumoribus diu fauces infeſtantibus; tribus incaſſum ſit operatio, alii quatuor pereunt. Nullus hic morbus primarius fingendus eſt mortis conſcitæ cauſa, & inſitionem ſolam accuſat* illuſtris Medicus apud judices Baſtonienſes denuntians, ſe calamitoſum illud operationis vidiſſe experimentum. *o* Haud inutilis erit Chirurgorum manus, inquit novus inſitionis patronus, ſaniem inciſionum labiis adnaſcentem curatura. At alia longè major Chirurgis creſcet operationum ſeges; *p* ab inoculatione fient in glandulis, vel etiam in muſculis abceſſus, topicis ad ſuppurationem ducendi, ſcalpelloque aperiendi; ſuccedens oſſibus caries convenienti artificio erit ſananda; artus affluxu humorum colliquativo tabefacti, erunt aliquando amputandi. *q* Ut operationem poſtulent *compelluntur matres*; at nequicquam, ingrata quidem in liberis facies ſpontanearum variolarum ſtigmatis deturpata; ſed triſtior membri alicujus mutilatio. Quot inoculationem ſequentur mala! Sub inſitoris larvâ pater faſtidioſam moleſtamque necabit prolem: alterius mortem aliquis meditabitur, variolas inſerendo, & venena inſeret. Eamdem calcabit viam veneficus, ut, quæ nova finxerit venena, experiatur. Vitiata puella fœtus indecori molietur morrem, deſperata vel vitæ diſcrimine inſitionis faciet periculum. *r* Abortiet, ut non raro ſit, & jam ex inoculatione *pluribus accidit.* An arguendus inſitor? non intendebat abortum; nullum proinde facinus, nullum *malum morale*, *ſ* inquit novus Theologaſter. *t Deſiderabiturne* diu in Galliâ iſta operatio! Erit deteſtationi quandiu vigebunt religio & humanitas. Ab inoculatione factæ ſunt frequentiores variolæ, contagioſæ magis; *u* ita ut ſi alio tempore trium menſium ſpatio *quadringenti* variolis mortui ſint, pari tempore per operationis frequentiam *ſeptingentos* defunctos eſſe obſervatum ſit. Cauſa cujuſlibet morbi epidemica ad omnes extenditur; non agit tamen in omnes, & in illos quos afficit, non pari gradu ſævit. Si epidemiæ minitantis tempore fiat variolarum inſitio, neceſſariò determinatur incerta lues. Ubi nulla in aëre maligna indoles, benignæ variolæ ab inſitione fient contagioſæ. Hinc quâlibet tempeſtate ab operatione abſtinendum eſt; ne vel præſens epidemia augeatur, vel abſens accerſatur. Peſti affine eſt varioloſum contagium, velociter expanditur. *x* Inſitorum fatetur unus hominem propè Harfordiam à ſe inoculatum, ſex contagio affeciſſe contubernales, quorum unus mortuus. Obſtupeſcit ille ex inopinatâ luis infectione, contagiumque inoculatione excitari poſſe confitetur. At ſi ab uno ſex infecti ſunt: quid non poterit major inſertorum numerus? Si enim in hac noſtrâ Urbe civium frequentiâ celebri, X hominibus unâ eâdemque die fiat inoculatio, & decimâ quâque die ſeptem progreſſionibus infectio communicetur primò ab inſertis, dein ab infectis ſucceſſivè, ſervatâ eâdem præcedentis obſervationis proportione, octoginta dierum ſpatio 2999360 homines variolis infici poſſunt, quorum ſexta pars eſt 466560 hominum qui juxtà relatum exemplum morerentur. Nec vana eſt iſta ſpeculatio. *y* Baſtoniæ in Angliâ novâ hujus infectionis à variolarum frequenti inoculatione excitatæ lugubre exemplum viſum eſt; ita ut ab hujus Urbis Prætoribus contagii formidine perculſis, ne ampliùs variolarum inſitio tentaretur, publico decreto ſapienter cautum fuerit. *z* Illud idem Harfordiæ accidit, ubi tantam concitarunt variolæ excitatæ infectionem, ut civitas penè tota variolis laboraret; ſolitumque feriaret commercium. Spargitur contagium ab eo qui inſertas recipit variolas, ab inſerente, ab eo demum qui pus ſecum affert, & in vaſe vitreo ſinu ſuo fovet, ut calidum permaneat. Latius expanditur ab iis, quibus poſt inoculationem ſanioſa fluunt tubercula, quique malè valeſcentes per vias ambulant, aliorumque domos frequentant. Si mortem ſibi conſciſcere licet, ſi variolarum inſerendarum datur licentia, in locis ad operationem extrà Urbem conſtructis celebranda eſt. Hùc appellant deluſæ victimæ, quarum paucæ reduces intra Urbis muros non admittendæ, ſed alibi incarcerandæ ſunt tanquam ex regionibus peſte infectis redeuntes: nec tantùm per 40 dies exulent, ſed quandiu fluxerint inciſiones vix trium menſium ſpatio ſanandæ, aut donec ipſis exſiccatis ſquamma ſuperſtes exciderit.

a Pylarinus p. 13. *b* Pylarinus p. 17. *c* La Coſte p. 8. *d* Harris, De Variolarum inoculatione. *e* La Coſte p. 21. *f* Vid. Timon. p. 27. *g* Pylarinus pag. 14. *h* Pag. 28. *i* V. La Coſte pag. 7. *l* V. Idem pag. 41. *i* Harris de inoculatione variol. *l* Timon. pag. 3. *m* Timon. pag. 31. *n* Wagſtal. p. 17. * D. Dolhonde. *o* Vid. La Coſte pag. 42. *p*. V. Wagſtaf. 3 litt. Baſtoniæ ſcripta. *q* Vid. La Coſte pag. 52. *r* V. Wagſtaf. 3. litt. Baſtonia ſcripta. *ſ* V. La Coſte, pag. 32. *t* Idem p. 52. *u* V. Wagſtaf. 2 litt. Baſtoniæ ſcriptæ. *x* Wagſtaf. p. 19. *y* Wagſtaf. p. 23. *z* Wagſtaf. p.

QUOD igitur in hocce regno nondum fuerit tentata infelix illa operatio, illud nec Medicorum timiditati, nec ignorantiæ, nec invidiæ tribuendum. Solvendus potiùs eorumdem perſpicacitati debitus honos, laudibus efferenda ipſorum inquiſitio in variolarum excitandi rationem, obſervationeſque diverſas quibus humano generi pernitioſam apprimè judicant. Debitum publicæ confidentiæ pignus Medicorum prudentia. Plurima è ſinu ſuo natura depromit, quædam arte parantur, quorum virtus deleterii innotuit: ſic arſenicum, ſublimatum corroſivum, aliaque innumera venena cognoſcuntur. An experimentis in homines factis? immanis fuiſſet iſta indagatio. Ex ſingulari ipſorum cognitione phiſicâ, ex analyſibus chymicis, ex uſu ad morbos externos, & experimentis in brutis animantibus tentatis, de venenis Medici facti ſunt certiores. Eorumdem in humano corpore effectus, non conjecturis, ſed ipſâmet cadaverum inſpectione aſſequuntur. Quidam revera veneno periêre: verum miniſtrorum imprudentiâ, fortunâ, offerentium ſcelere, ſorbentium deſperatione, nunquam Medici conſilio. Quid poſſit variolarum inſitio facilè judicant Medici, illam experiri nolunt. Adhucne in cunabulis hæret medicina? Hujuſce operationis finem abſurdum, temerarium, fallacem, periculi plenum certò affirmant, ex ſpectatâ materiæ ingerendæ indole, ex imperio naturæ ſanitatis, & morborum effectricis, ex analogiſmo à morbis ex humorum reflexu oriundis deſumpto. Cur ergo nondum apud nos in uſum vocata fuerit, nulla remanet inquirendi ratio. Jamdudum Circaſſis & Georgis, in Aſiâ, Græcis, apud Turcas frequens eſt hæc operatio, nuper apud Anglos à quibuſdam recepta, uſu-ne & experientiâ peritioribus, an potiùs novitatis amore, lucri ſpe, ambitionis fuco forſan audacioribus? Solâ ratione patet inoculationis periculum; quid proderit experientia? ex aliorum ſtultitiâ ſimus ſipientiores. Ad eamdem abhorrendam collimant obſervationes. Ex ipſis non minùs frequentes variolæ, non rariùs reduces, non benigniores; econtra contagioſæ magis, novaque mortis genera deteguntur. A variolarum inſitione abſtinendum eſt, quia nefarium eſt opus divinis & humanis legibus contrarium, hominibus perditisſe verè plectendis relinquendum. Luxuriat, inquient nonnulli iſtud judicium. An ſit legitima, necne, pronuntiare non Medicorum, ſed Theologorum eſt. Jam ad ipſos (urgebunt) delata fuit quæſtio. *a* Iſtam operationem in capite damnatis fieri poſſe judicant *novem Doctores Theologi.* At in hujuſce modi quæſtionibus inquirere Medicorum eſt, probare Juriſperitorum, confirmare Theologorum, hujus operationis *morale delictum* non eſt adeo intricatum, ut huic diſcutiendo Theologorum requiratur labor. Sola præceptorum naturalium noſtræque religionis fundamentorum ſufficit cognitio. Inſtabunt: iſta de inſitione cenſura flocci facienda eſt. Novorum medicamentorum hoſtes acerrimi Medici Pariſienſes, remediorum optimorum non ſemper æqui æſtimatores: nec oblitæ celebres de antimonio querelæ; *b* ſtibium vel ex theſi *venenum*; de eo nunc aliter omnes ſentiunt: ſic aliquando reſipiſcent. Sperare licebit inoculationis fautoribus, ſuis votis frui dabitur nunquam. Vomitûs excitandi neceſſitatem non ignorabant Medici; antimonium formidabant; quâ arte in medicinæ commodum præparari poterat neſciebant, ejus vim compeſcendi, & mitigandi nondum erat inventa methodus; latebant adhibendi occaſiones. Tempora non omnes ſimul & ſemel fœtus ſuos enituntur. Inſitioni ac ſtibio par nuſquam erit fortuna. Emetici effectus amat natura, inſitionis exitus eadem refugit. Variolarum inoculatio in ſcopo, in mediis, in applicatione pernicioſſima eſt, nec ullis unquam artibus perficienda.

a Vid. La Coſte p. 26. *b* German. Preaux in theſ. Cardin. 1668.

Ergo variolas inoculare nefas.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Nicolaus le Roy de S. Aignan.
M. David Vaſſe.
M. Jacobus Julianus Carrel.

M. Andreas Joſephus Seron.
M. Antonius Geoffroy.
M. Joannes Franciſcus Coutier.

M. Petrus Marais.
M. Joannes-Baptiſta Dodart Regi à ſanctioribus Conſiliis Archiatrorum Comes.
M. Philippus Douté, antiquus Facultatis Decanus.

Proponebat Pariſiis LUDOVICUS DUVRAC, Rothomagenſis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1723. à ſexta ad meridiem

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.